

E-THEM ÖZSOY

NİSAN - 2018

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Web Siteleri

Etkin Kullanım Performansı

Etkin performans sıralaması, zamana yazılmış etkinliğin ölçümünü hedefleyen bir uygulamadır. Etkin kullanımdan kasıt sadece içerik sayısı değildir. İçeriklerin kurumun faaliyet alanı ile ilgili olması, hedef kitleye uygunluğu, kolay erişilebilirliği, benzer içeriklerin aynı kategoride gruplanması vb. özelliklerine sahip olması beklenmektedir.

Okulumuz web sitesi 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında Okul Web Sitesini aktif kullanan okullar arasında İlçemizde 1., ilimizde 774 okul arasında 1., Türkiye’de 53770 kurum arasında Nisan ayı itibariyle 1.sırada yer almaktadır. Hedefimiz Eğitim Öğretim yılı sonunda bitecek bu uygulama sonunda Türkiye’de 1.okul olmaktır. Okulumuzun web sitesi aynı zamanda ilçemizin reklam yüzü haline almış, ilçemizi tanıtıcı bilgiler de sitemizde sürekli yayındadır. MEB tarafından yapılan bu yarışmada içerik ve ziyaret sayılarına göre puan hesaplaması yapılmakta ve sıralama oluşturulmaktadır. Okul Web Komisyon ekibimizle içerik kısmını doldurmaktayız. Web sitesi ziyaret sayısını arttırmak için siz değerli ziyaretçilerin web sitemizi günlük ziyaret etmeniz gerekmekte, bu sayede hedefimize çok daha kısa zamanda ulaşmamız kaçınılmazdır. Destekleriniz için teşekkür eder saygılar sunarız.

Denizli İl Sıralaması (31/03/2018)

Sıralama	Web Sitesi Adresi
1	http://ethemozsoycpal.meb.k12.tr
2	http://kaleimamhatip.meb.k12.tr
3	http://kalehem.meb.k12.tr
4	http://100yilmehmetcikoo.meb.k12.tr
5	http://yataganimamhatipoo.meb.k12.tr
6	http://yyeilkokulu.meb.k12.tr
7	http://kaleortaokulu.meb.k12.tr
8	http://kezbanalicinariho.meb.k12.tr
9	http://guzelyurtortaokulu.meb.k12.tr
10	http://guzelyurtilkokulu20.meb.k12.tr

* Etkin Kullanım Performansı ilgili açıklamalar

* Son güncelleme zamanı 31.03.2018 - 05:00

* Sıralama günlük olarak güncellenmektedir.

* Web Site Etkin Kullanım Performans sıralamanız web sitenizin içerik zenginliği ve ziyaret sayısına göre değişmektedir.

Kale İlçe Sıralaması (31/03/2018)

Sıralama	Web Sitesi Adresi
1	http://ethemozsoycpal.meb.k12.tr
2	http://kaleimamhatip.meb.k12.tr
3	http://kalehem.meb.k12.tr
4	http://kaleortaokulu.meb.k12.tr
5	http://mustafasiparal.meb.k12.tr
6	http://yatuhurriyetoo.meb.k12.tr
7	http://kalebasaranlarmetal.meb.k12.tr
8	http://kalegulbaglikortaokul.meb.k12.tr
9	http://kalegulbaglikilkokul.meb.k12.tr
10	http://kalemehmetkemal.meb.k12.tr

* Etkin Kullanım Performansı ilgili açıklamalar

* Son güncelleme zamanı 31.03.2018 - 05:00

* Sıralama günlük olarak güncellenmektedir.

* Web Site Etkin Kullanım Performans sıralamanız web sitenizin içerik zenginliği ve ziyaret sayısına göre değişmektedir.

2017-2018 Türkiye Sıralaması

1

/53,834 toplam kurum

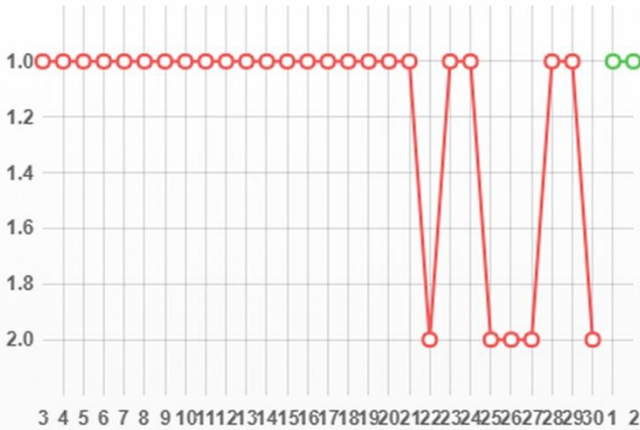
2017-2018 İl Sıralaması

1

2017-2018 İlçe Sıralaması

1

Türkiye Sıralaması (Son 1 Ay)

İÇİNDEKİLER

2017 /2018 EĞİTİ ÖĞRETİM YILI 2.DÖNEM ÖZGÜN PROJELERİMİZ

Özgün Projelerimiz

5-6

2018 - NİSAN

Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi Adına

İmtiyaz Sahibi

Mustafa KÖSECE

Okul Müdürü

Editör

Fatih BABUR

Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

İnceleme Kurulu

Şerife KARAGÖZ

Mehmet KARAKUYU

Volkan TUNCER

(Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenleri)

Yayın Kurulu

Fatma NORBAN

Serhat KAYSEL

Demet ÖZGÜVEN

Tuçe DOĞANLI

Serap ŞARITAŞ

Erol DEMİRÖZ

İLETİŞİM BİLGİLERİMİZ

WEB

<http://ethemozsoycpa1.meb.k12.tr>

E-POSTA

318278@gmail.com

ADRES

Cumhuriyet Mah. Albayrak Sok. No:1
Kale / DENİZLİ

TELEFON

0 (258) 671 33 45

BELGEGEÇER

0 (258) 671 37 92

9

Kitap Önerisi

Müslümanların Bilim
İçin Çalışmaları

10

11-12

Bozkırdaki Bilge: Cengiz AYTMAOV

Mehmet Akif ERSOY

13 - 14

İÇİNDEKİLER

Enerji Kaynakları

15

Aurora Nedir ?

Coğrafi Keşifler

18

Beyağaç Kartal Gölü

21

Atletizm

23

Değerli Okuyucular;

1987-1988 Eğitim Öğretim Yılında faaliyete başlayan okulumuz bu yıl 30.yılı ile ilçemizin en köklü okulu konumundadır. 30 yıldır okulumuzda eğitim öğretim gören binlerce öğrenci, eğitim-öğretime katkısı olan binlerce öğretmen ve idareci ile okulumuzun vizyonu sosyal ve kültürel etkinlikleriyle fark edilen, mesleki eğitimde ve orta öğretimde kalitesiyle adından söz ettiren, diğer çok programlı liselere başarı ve faaliyetleriyle örnek olan, çevresine örnek olan öğrenciler yetiştiren, Avrupa birliği seviyesinde eğitim imkânlarına sahip, teknolojiyi takip eden, bölgenin mesleki eğitimde ve orta öğretimde en önemli okulu yapmaktır. Bu yolda emeği geçen bütün idareci, öğretmen, öğrenci ve velilerimize teşekkürü bir borç biliriz.

30.yılımızda Eğitim Öğretimin yanı sıra, yaptığımız eğitimde iyi örnek uygulamalarımızı, sosyal ve kültürel etkinliklerimizi sizinle paylaşmak isteyince E-THEM ÖZSOY dergisini çıkarma serüvenine devam etme kararı aldık.

Dergimizin gözlere değil gönüllere hitap etmesi dileğimizdir. Dergimizde sadece kurumsal bilgiler yer alsın istemedik. Coğrafya köşesinde Beyağaç Kartal gölünü tanıttık. Spro köşemizde Atletizm ve dallarını sizler için derledik. İstiklal Marşımızın yazıldığı mekan olan Taceddin Dergahını tanıttık. “Enerji İçeceklerinin Sağlığa Etkisi”, “Çocukla İletişim”, “Resim Sanatının İnsan Psikolojisi Üzerindeki Etkileri”, Teknoloji, Matematik ve Yabancı Dil Köşelerimiz birbirinden değerli bilgiler içermekte. Bunlar dergideki güzel paylaşımlardan küçük bir kesit, devamı için lütfen sayfaları çeviriniz.

Dergimizi yazılarıyla onurlandıran sayın öğretmenlerimize, her konuda bize destek veren okul idaremize, Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi’nin köklü bir kurum olmasında emeği geçen insan odaklı hizmeti esas alan bütün Ethem Özsoy Ç.P.A.L çalışanlarına okulumuz adına teşekkür ediyorum.

Hz.Mevlana’ya sormuşlar:

- O kadar yazarsın o kadar okursun ne bilirsin?

Hz Mevlana cevaplamış:

- Haddimi bilirim!

Fatih BABUR
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

2017/2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖZGÜN PROJELERİMİZ

KUŞAKLAR ARASI KÖPRÜ PROJEMİZ

Gelişen teknoloji ile birlikte ilgi alanı değişen gençlerimizi, eski topraklarımızla yeni fidanları yeşertmek için bir araya getiriyoruz. Proje kapsamında istekli öğrenci gruplarını, öncelikle çevremizde bulunan yaşlı, ihtiyaç sahibi kişilerle bir araya getirip onlarla sohbet etme, ihtiyaçlarını giderme, yalnız bırakmama, anılarını paylaşma gibi konularda etkinlikler düzenlenmektedir. Okul Web Sitemizde her hafta bir öğrencimizin yapmış olduğu bir röportaj yayınlanmaktadır.

<http://www.eba.gov.tr/haber/1514147633> (25 Aralık 2017) - YAYINDA

BİR FIDAN DA SENİN OLSUN PROJEMİZ

Denizli Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi olarak 22 Aralık 2017 tarihinde Kale Orman İşletme Şefliğinden alınan sedir camı fidanları öğrencilerimize teker teker dağıtılarak ilçemizde istedikleri herhangi bir yere dikmeleri sağlanacak, yıl sonuna kadar tüm fidanlar gözlemlenecektir. Bu sayede tüm öğrencilerimize sorumluluk duygusu aşılamak olan hedefimize ulaşmayı ümit etmekteyiz.

<http://www.eba.gov.tr/haber/1514234856> (26 Aralık 2017) - YAYINDA

MİLLETİN EFENDİLERİ PROJEMİZ

"Köylü Milletin Efendisidir" sözüne ithafen başlatmış olduğumuz "Milletin Efendileri" Projesi kapsamında her hafta güzüde ilçemiz Kale'nin bir köyünün beğeri ve ekonomik faaliyetlerini, öğrencilerimiz tarafından çekilen fotoğraflarla tanıtılması amacıyla oluşturulan projemize başladık. Her hafta bir mahalleimiz ayrıntılı bir şekilde tanıtılmakta ve sitemizde yayınlanmaktadır.

İNCEĞİZ

GOLBAŞI

ÖZLÜCE

MODEL ÖĞRENCİ PROJEMİZ

Sınıf rehber öğretmenlerin her ay tekli, okulumuz öğretmenlerinden sene başı toplantılarında kurulan kurulan teklifi ile 2 yıldır her ay 1 öğrencimiz okul içinde ve dışında göstermiş olduğu erdemli davranışlarından dolayı model öğrenci seçilmektedir. Okul müdürlüğümüz tarafından yapılan törenle "MODEL ÖĞRENCİ" belgesi ve Karın Hediye Çeki, Kalem Seti vb. gibi hediyelerle ödüllendirilmektedir. Bu sayede tüm öğrencilerimiz motive olmakta ve davranış değişikliği göstermektedir.

<http://www.eba.gov.tr/haber/1514143996> (25 Aralık 2017) - YAYINDA

"TOZLU RAFLAR HAYAT BULUYOR" PROJEMİZ

"Tozlu Raflar Hayat Buluyor" Projesi kapsamında okuma kampanyamızın devamı olarak başlattığımız kitap okuma saatlerinde öğrencilerimizle birlikte her hafta farklı bir sınıf ile İlçe Halk Kütüphanesini ziyaret edip okuma saatimizi orada gerçekleştiriyoruz. Bu sayede internet teknolojisinin yaygınlaşmasıyla atıl hale gelen Kütüphanelerimizi yeniden faal hale dönüştürmeyi amaçladık.

"Telefonları Bırak Derse Odaklan!" Projemiz

Okulumuz Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni Mehmet KARAKUYU rehberliğinde 9/B sınıfı öğrencilerinin hazırlamış olduğu telefon keseleri sınıfıdaki yerini aldı. "Telefonları Bırak Derse Odaklan!" projesi kapsamında öğrencilerimiz ders başlamadan önce telefonlarını kapatıp kendilerine ait olan bölümlere bırakmakta, ders çıkışı veya ihtiyaç duyduğunda alabilmekteler. Bu sayede derse daha fazla odaklandıklarını dile getiren öğrenciler projenin faydasını kısa zamanda görecekerlerinden eminler.

Telefon Bağımlılığı Drama Etkinliğimiz

2017/2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖZGÜN PROJELERİMİZ

2017 YILI VELİ ZİYARETLERİMİZ

Denizli Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi olarak Denizli ilinde başlatılan DEBİP(Denizli Eğitimde Başarı İzleme Projesi) Kapsamında 2017 yılında Okul Müdür Yardımcımız Hatice KULAK ve Coğrafya Öğretmenimiz Feyzi SEVİNDİK'in büyük emekleriyle Aralık ayında 16 Veli Ziyareti gerçekleştirildi.

DENİZLİ- Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi olarak eğitimin öncelikle ailede başladığı gerçeğini göz önünde bulundurarak, öğrenci velilerimiz daha yakından tanıma, öğrencimizin ev hayatı, çalışma ortamını, yaşadığı zorlukları yerinde tespit amacıyla gerçekleştirildiği veli ziyaretlerimize mükemmel geri dönüşler almaktayız. 29 Kasım 2017 tarihinde başlayan Veli Ziyaretlerimiz, Aralık ayı içinde 16 veli ziyareti ile devam etmiş ve yaklaşık 1 ayda 16 velimizi ziyaret etmiş bulunmaktayız. Veli ziyaretlerimize Eğitim Öğretim Yılı 2.dönemi de hız kesmeden devam edilecektir.

2017 Veli
Ziyaretlerimiz

<http://www.eba.gov.tr/haber/1514832013> (1 Ocak 2018) – YAYINDA

ETHEM ÖZSOY ÇPAL "OKU"YOR !

Denizli Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrenci ve öğretmenlerinin oluşturduğu koreografi ile okulumuzda okuma kampanyası başlatılmıştır.

DENİZLİ- Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesinde öğrencilerin dikkatini çekmek, farkındalık oluşturmak, okumaya teşvik etmek adına okulumuz bahçesinde tüm öğrenci ve öğretmenlerimiz "OKU" yazılarak, 1 ders saati boyunca bahçede okuma ekibini düzenlenmiştir. Bu şekilde başlatılan okuma kampanyamız süreklilik kazanmış ve her gün farklı bir ders saati olmak üzere okuma saatleri düzenlenmektedir.

<http://www.eba.gov.tr/haber/1510262735> (10 Kasım 2017) – YAYINDA

SIKÇA YAPILAN YANLIŞLARA DOĞRULAR

Denizli Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu lisesinin Kütüphanecilik Kulübünün Toplum Hizmetleri çalışmaları kapsamında, Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğü esas alınarak özellikle dilimize giren yabancı kelimelerde yapılan yanlışlıkları gidermek ve doğruları benimsenmek adına düzenli olarak kulüp panosu hazırlanmaktadır.

DENİZLİ- Kale Ethem Özsoy Çok Programlı Anadolu Lisesi 12/A sınıfı öğrencileri tarafından okulumuz Türk Dil ve Edebiyatı öğretmeni Serife YAŞAR rehberliğinde 1. dönem sonunda düzenlenen panomuzda öğrencilerimiz günlük konuşma dilinde sıkça yapılan yanlışları doğruları öğrenme fırsatı bulmakta ve bu yanlışları düzeltmektedirler.

<http://www.eba.gov.tr/haber/1516870838> (25 Ocak 2018) – YAYINDA

"BİR GÖÇ HİKÂYESİ" PROJESİ

Coğrafyanın kaderi oluşturduğu Evrende değişen dünyada gelişen ekonomik sektörlerdeki çeşitlilik farklı iş sahalarını beraberinde getirdi. Kırdan yaşayan yeni nesil gerek ekonomik gerekse de hayat standartlarını geliştirmek için yaşadığı yerlerden bir adım daha önde olabilecekleri yeni coğrafyalara göç ettiler. Bizde bu projemizde kaderleri değişen coğrafyaları konu aldık yeni yeni göç hikâyeleri yazdık.

Okulumuz Coğrafya Öğretmeni Feyzi SEVİNDİK tarafından yepyeni bir proje başlatılmıştır. Köyden kente göç edenler ile yapılacak röportajlar ile yaşanan kolaylık ve zorlukları paylaşacağız. Projemiz kapsamında yapılan her bir röportaj her hafta sitemizde yayınlanacaktır.

" SESSİZ ÇIĞLIKLARA KULAK VER " PROJEMİZ

" Sessiz Çığlıklara Kulak Ver " Projesi kapsamında Çocuk İstismarlarına dikkat çekmek adına öncelikle yapılacak faaliyetler planlanmıştır. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi öğrencilerimize ve tüm okul öğrencilerimize projemiz anlatılmış, proje için kulluklar hazırlanmıştır. İlçemiz Osman Nuri Tuna Anaokulunda 3-4-5 yaş grubu öğrencilere ilk seminerimiz verildi. Okul Rehber Öğretmenimiz Ümmügülüm KARAOĞLAN ve öğrencilerimize teşekkür eder, kolaylıklar dileriz.

BAĞIMLILIKLA MÜCADELE SEMİNERLERİ

Okulumuz Rehber Öğretmeni Ümmügülüm KARAOĞLAN tarafından 9-10-11-12.sınıf düzeylerinde tüm sınıflarımıza "Madde Bağımlılığı" ve "Teknoloji Bağımlılığı" konularında seminerler verilmektedir. Bu seminerlere 2.dönemde de devam edilecektir.

“ Sessiz Çığlıklara Kulak Ver ” Projesi Başlıyor !

Okulumuz Rehber Öğretmeni Ümmügülsüm KARAOĞLAN ile Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmeni Bahar CANSU rehberliğinde planlanan çocuklara Cinsel İstismarı Önlemek ve Bilinçlendirme amaçlı “Sessiz Çığlıklara Kulak Ver” Projesinin ilk adımı olarak Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğrencilerine eğitim verildi. Bu eğitimlerden sonra öğrencilerimiz tüm ilkokulları dolaşarak tüm çocuklara eğitimler vereceklerdir. Emeği geçenlere teşekkür ederiz.

Afrin’e Mektup !

Okulumuz 11/A sınıfı öğrencileri Sınıf Öğretmeni Feyzi SEVİNDİK rehberliğinde Afrinde aziz milletimizin güvenliğini sağlamak için bulunan kahraman askerlerimize mektup yazmışlardır. Bu mektuplar postalanmıştır. Memleketin her köşesinde bizlerin güvenliğini sağlayan tüm mehmetçiklerimize selam olsun.

“Tozlu Raflar Hayat Buluyor” Projemiz

Önceki hafta başlatmış olduğumuz “Tozlu Raflar Hayat Buluyor” Projesi kapsamında okuma kampanyamızın devamı olarak başlattığımız kitap okuma saatlerinde öğrencilerimizle birlikte her hafta farklı bir sınıf ile İlçe Halk Kütüphanesini ziyaret edip okuma saatimizi orada gerçekleştiriyoruz. Bu sayede internet teknolojisinin yaygınlaşmasıyla atıl hale gelen Kütüphanelerimizi yeniden faal hale döndürmeyi amaçladık.

“Kitap Boşlukları Doldurur” Ödüllü Kitap Okuma Yarışmamız

Okulumuz öğrencilerinin tamamının katılımı ile “Kitap Boşlukları Doldurur” kitap okuma yarışmamız başlamıştır. Yarışma kapsamında öğrencilerimiz Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerimizin seçmiş olduğu; Simyacı, Satranç ve Kürk Mantolu Madonna kitaplarını her kitap için verilen 15 günlük sürede okuyacaklardır. 3 kitabı okuduktan sonra hazırlanacak sorulardan sınav yapılacak ve ilk 10’a giren öğrencilerimiz ödüllendirilecektir. Tüm öğrencilerimize başarılar dileriz.

Sınıflar Arası Halı Saha Futbol Turnuvası Şampiyonu 10/A

Beden Eğitimi Öğretmenimiz Emine AVCI rehberliğinde başlatılan, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerimiz Mehmet KARAKUYU ve Volkan TUNCER’in destekleriyle gerçekleştirilen Sınıflar arası halı saha futbol turnuvası sona ermiştir. Final maçında 9/C sınıfını 9-6 yenen 10/A sınıfımız şampiyon olmuştur. Turnuvaya katılan tüm öğrencilerimizi tebrik eder, bu güzel organizasyonda emeği geçen öğretmenlerimize teşekkür ederiz.

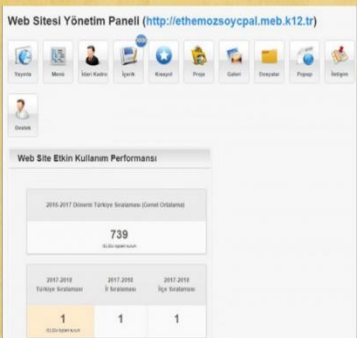
“ Meslek Liseliler Ailelerle Buluşuyor” Projesi

Bakanlığımız Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan “ Meslek Liseliler Ailelerle Buluşuyor” projesi kapsamında meslek öğrencilerimiz yaşlı, bakıma muhtaç aileleri ziyaret ederek onlara ev işlerinde yardımcı oluyor, yapılacak zor işleri el birliğiyle yapıp, ailelerimize destek oluyorlar.

10/T sınıfı öğrencilerine yapmış oldukları bu anlamlı ziyaretlerden ötürü teşekkür eder, tüm öğrencilerimize örnek olmasını dileriz.

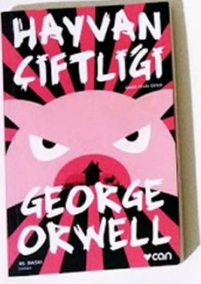
3000 İçerik İle Türkiye 1.‘siyiz !

Okul Web Siteleri Etkin Kullanım Performans sıralamasında ziyaretin yanı sıra içerik zenginliği de önemli bir paya sahiptir. Okulumuz bugün itibarıyla 3000 içerik ile 53770 okul/kurum arasında Türkiye 1.‘liğini korumaktadır. Emeği geçen herkesi tebrik eder, ziyaretçilerimize teşekkür ederiz.

REHBERLİK KÖŞESİ

KİTAP ÖNERİSİ

GEORGE ORWELL
HAYVAN ÇİFTLİĞİ
❖ KİTAP YORUMU ❖

DÖRT AYAK İYİ, İKİ AYAK KÖTÜ!"

George Orwell son dönemde sıkça duyduğum çok merak ettiğim bir yazardı. Can Yayınları tarafından, yazarın kitaplarına yapılan başarılı kapak tasarımlarının da bunda etkisi büyük benim için. Yazarın hangi kitabından başlamalı diye düşünürken kitapları hakkında bilgi sahibi olan eş, dost, akrabadan Hayvan Çiftliği adlı kitap konusunda daha çok övgü ve beğeni aldım. Sonraki adım takdir edersiniz ki kitabı edininip okumak oldu.

"Bütün insanlar düşmandır! Bütün hayvanlar yoldaştır!"

Kitapta, insanların egemenliğinden bunalıp kendi özgürlüklerini ilan eden ve tüm dünyayı hayvanların egemenliği altına almak isteyen bir grup çiftlik hayvanının serüveni işleniyor. Hayvanlar çiftlik sahibinin boyunduruğu altında çalışıp, önlerine konulana razı olarak hayatlarını sürdürüyorlar. Her şey rutin ve boğucu düzende akıp giderken, yaşlı ve bilge olarak gördükleri bir domuzun rüyasından ilham alarak, diğer domuzların önderliğinde, kendilerinin de planlamadıkları bir anda isyan bayrağını çekip, insanları kovuyorlar. Hemen ardından kendi kanunlarını uygulamaya koyuyorlar. İlk başlarda herkes yeni düzenden memnun olsa da zamanla domuzlar tüm kontrolü ele geçirip, diğer hayvanları kendi istek ve arzuları doğrultusunda çalıştırmaya başlıyorlar. Diğer hayvanlar artık özgür olacaklarını düşünürlerken, zamanla domuzların kurduğu düzenle ilgili kafalarında soru işaretleri oluşmaya başlıyor. Gerçeği fark ettiklerinde ise iş iştenden geçmiş oluyor.

"Bütün hayvanlar eşittir ama bazı hayvanlar diğerlerinden daha eşittir."

Kitap, hiciv yüklü sembolik bir dille yazılmış. Okuduğum yorumlara ve kitapta hayvanların birbirine sıklıkla "yoldaş" diye hitap etmesine bakarak, yazarın gözünden Stalin dönemine ışık tutulduğu söylenilebilir. Bunun yanında, farklı kişi ve dönemlerin de kitapta yer aldığını söyleyenler var. Aslında politik anlamda oynanan oyunlar ve kitleleri yönetme şekilleri çok eski dönemlerden beri benzer şekilde gerçekleştirildiği için, kitaptan hem geçmişe hem de günümüze ilişkin farklı çıkarımlar yapmak ve benzerlikler görmek kaçınılmaz hale geliyor. Zaten okurken hangi hayvanın kişi olarak olmasa da statü ve zihniyet olarak neyi temsil ettiğini rahatlıkla anlıyorsunuz.

"İnsan, üretmeden tüketen tek yaratıktır. Süt vermez, yumurta yumurtlamaz, sabanı çekecek gücü yoktur, tavşan yakalayacak kadar hızlı koşamaz. Yine de tüm hayvanların efendisidir. Hayvanları çalıştırır, karşılığında onlara ölmeyecekleri kadar yiyecek verir, geri kalanı kendine ayırır."

Kitap hem kurgu hem de dil anlamında oldukça başarılı. George Orwell ile henüz tanışmadıysanız, bu kitap sizler için güzel bir fırsat. Hiç yorulmadan, sıkılmadan, kısa süre içerisinde okuyup bitirebileceğiniz bir kitap. Keyifli okumalar.

Derleyen:
Ümmügülüm KARAOĞLAN
Okul Psikolojik Danışmanı

MÜSLÜMANLARIN BİLİM İÇİN ÇALIŞMALARI VE DAYANAKLARI

El-Kindi

El-Kindi'nin Çalışmaları

Kindi felsefeden tıbbı, ilahiyattan siyasete, psikolojiden diyalektığe, astrolojiden, kehanete ve optikten kimyaya kadar yirmi ayrı dalda eser vererek sayıları 277'yi bulan bir külliyat oluşturmıştır. Akla büyük bir yer veren Meşşai felsefe akımını ilk başlatan kişi de olan Kindi'nin 17 eseri Latinceye, 4'ü İbraniceye tercüme edilmiştir. Mekân ve hareketin izafi olduğunu, zamanın cisim ve hareketten ayrı düşünülmeveceğini söylemiştir. "Yavaş dediğimiz şey, uzun zaman içinde belli bir mesafenin kat edilmesidir. Hızlılık ise kısa zaman içinde aynı mesafenin kat edilmesidir." El-Kindi, kriptoloji biliminde Jül Sezar(MÖ 50) tarafından bulunan ve uygulanan tek alfabeli yerine koyma şifreleme yöntemini geliştirerek frekans analizini bulan ilk kişidir.

El-Bîrûnî

1017'de Gazneli Mahmut, Harezmi Devleti'ni yıkınca Bîrûnî de Gazne şehrine gelerek burada Gazneliler'in himayesine girdi. Sarayda büyük itibar gördü ve Gazneli Mahmut'un Hindistan seferine katıldı. Burada Hintli bilim adamlarının dikkatini çekti ve Hind ülkesi alınca da Nendene şehrine yerleşerek bilimsel çalışmalarına burada devam etti. Sanskritçe öğrenecek Hind toplumunun yaşamı ve kültürü üzerine çalıştı. Buradan tekrar Gazne şehrine döndü ve yaşamının geri kalan kısmını bu şehirde tamamladı. 13 Aralık 1048'de vefat etti.

El-Bîrûnî'nin Çalışmaları

Bîrûnî'nin matematikçi yönü, en çok bilinen yönüdür. Yaşadığı yüzyılın en büyük matematikçisi olan Bîrûnî, trigonometrik fonksiyonlarda yarıçapın bir birim olarak kabul edilmesini öneren ilk kişi olup, sinüs ve kosinüs gibi fonksiyonlara sekant, kosekant ve kotanjant fonksiyonlarını ilave edendir. Bîrûnî'nin bu yönü Batı Dünyası tarafından ancak iki asır sonra keşfedilip kullanılabilmektedir. Öte yandan Bîrûnî'nin yeryüzünde yükseltisi bilinen bir noktadan ufuk alçalması açısının ölçülmesi yoluyla merdiven yayı uzunluğunu hesaplaması da geometri açısından önemli bir çalışmasıdır. Merdiven yayı uzunluğunun ilk kez Bîrûnî tarafından bu yöntemle bulunması yaygın bir kanıdır. Ancak Bîrûnî bu yöntemi başka bir bilgiden aldığını belirtmiştir.

Bîrûnî'nin astronomi alanında yaptığı çalışmaların başında Sultan Mesut'a 1010'da sunduğu "Mesudi fi'l-Heyeti ve'n-Nücum" adlı yapıtı gelmektedir. Bu yapıt günümüze gelmiş olup bu konuda yaptığı çalışmalarının bir kısmı kayıptır. Kanun adlı eserinde Aristo ve Batlamyus'un görüşlerini tartışma konusu yaparak Dünya'nın kendi ekseninde dönüyor olma olasılığı üzerinde durması bilim tarihi açısından önemlidir. Ancak bu konuda kesin bir sonuca varamadığı varsayılan Bîrûnî'nin günümüze değin bu konuda bir eseri ulaşmamıştır. "Nihâyâtü'l-Emâkin" yapıtı, coğrafyadan jeolojiye kadar bir dizi konudaki yazılarını içerir. Sultan Mesut'a sunduğu "el-Kanunü'l-Mesudi", Bîrûnî'nin astronomi alanındaki en önemli yapıtıdır. Bilim tarihçilerine göre O, Kopernik'le başlayan çağdaş astronominin temellerini atmıştır. Ayrıca gerilim düzleminin gök apsisine göre eğikliğini de (enlem eğikliği) Kas, Gürgeç ve Gazne'de yaptığı çeşitli hesaplamalarla aslına çok yakın değerlerde bulmuştur. Boylamin belirlenmesi gerilimininkine nazaran daha zor olduğundan Bîrûnî, iki nokta arasındaki boylam farkını enleme ve aradaki toplam uzaklığa dayanan bir formülle hesaplama yoluna gitmiş, ölçme ve gözlemlerinde hata payını en aza indirmek için uğraşmıştır.

Ömer Hayyam

Ömer Hayyam'ın Çalışmaları

Hayyam çok iyi bir matematikçiydi. Binom Açılımını ilk kullanan bilim adamıdır. Okullarda Pascal Üçgeni olarak öğretilen matematik kavramı aslında Ömer Hayyam tarafından oluşturulmuştur. Dünyanın ilk rasathanesini kurmuştur. Günümüzde kullanılan Miladi ve Hicri Takvimlerden çok daha hassas olan Celali Takvimi hazırlamıştır. Matematik, astronomi konularında dünyanın önde gelen bilim adamlarındandır. Birçok bilimsel çalışması olduğu bilinmektedir. Hayyam, genelde şiirlerindeki eğlence düşkünlüğünün belirgin olmasından dolayı Rubâileri ile ünlenmiştir. Pek çok Rubai, üzü sebebiyle Hayyam'ın kilerine karıştırılmıştır, bilinen kadarıyla Rûbailerinin sayısı 158'dir. Fakat kendisine mal edilenlerin binin üzerindedir. Ayrıca Ömer Hayyam için tarihteki ilk bilinen savaş karşıtı eylemci yakıştırmaları da yapılmaktadır.

SONUÇLAR

- 1) Müslüman bilim adamlarının Ortaçağ'da yapmış olduğu çalışmalar, hem kendi döneminin aydınlanmasında hem de günümüz dünyasının şekillenmesinde her anlamda katkı sağlamıştır.
- 2) İslamiyet'te bilginin kaynağı üçtür: Vahiy(Kur'an-ı Kerim), Akıl ve Duyular. Bu anlamda İslamiyet'te din-bilim çatışması yaşanmamıştır.
- 3) İslam dini hayatın her alanında aklı-selim ile düşünmeye (tefekküre), aklımızı kullanmaya, idrake (teakküle) ve Allah'a dayanmaya, güvenmeye (tevekküle) önem vermiştir.

Derleyen : Zuhul POLAT- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

EDEBİYAT KÖŞESİ

BOZKIRDAKİ BİLGE : CENGİZ AYTMAOV

Eserleri 150 dile çevrilen, dünyaca ünlü Türk edebiyatçı Cengiz Aytmatov doğumunun 90.yılında bir dizi etkinlikle anıldı. 1928 yılının 2 Şubat'ında doğan yazar, 10 Haziran 2008 yılında hayatını kaybetmişti. Yaşamı büyük başarılarla dolu olan Aytmatov aynı zamanda birçok ödülün de sahibi oldu. Aslen Kırgız Türk'ü olan Aytmatov aynı zamanda gazeteci olarak hayatını sürdürdü.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği (SSCB) rejiminin baskıları nedeniyle 14 yaşından itibaren çalışmaya başlayan yazar, önce Veterinerlik okudu. Sonrasında ise kendini bulacağı Edebiyat Enstitüsü'ne geçiş yaparak yazılı faaliyetlerini pratiğe dökmeye başladı.

Moskova'ya eğitimini tamamladıktan sonra Rusya'nın en önemli gazetelerinden biri olan Pravda'da muhabirlik yapmaya başlayan Aytmatov, yayınladığı "Dağlar ve Steplerden Masallar" eseriyle büyük bir ilgi topladı. Yalın anlatımını ve insanları derinden etkileyen betimlemeleriyle dikkatleri üzerine çeken Aytmatov, Rus edebiyatının en prestijli ödülü olarak kabul edilen Lenin Edebiyat ödülünü kazanır. Ödülü kazandığında 35 yaşında olan Aytmatov, bu ödülü alan "en genç yazar" ünvanının da sahibi olur.

Aytmatov'un siyaset ve edebiyatla örülmüş yaşam hikayesi...

12 Aralık 1928 tarihinde Kuzeybatı Kırgızistan'daki Talas eyaletinin Şeker köyünde doğar. Babası Torekul Aytmatov, Sovyet Kırgızistan'ında seçkin bir devlet adamıyken 1937'de tutuklanır ve 1938'de kurşuna dizilir. Bir Tatar kızı olan annesi tiyatro aktristidir.

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ÇALIŞMAYA BAŞLADI

Gençliği, ülkesinin en sıkıntılı dönemlerinden biri olan yeni siyasi sistemin başlangıcına denk geldi. 2. Dünya Savaşı'nın SSCB üzerindeki etkileri, gençleri de etkiliyordu. Bu yüzden Aytmatov, genç yaşta çalışmaya başladı. Yetişkin nüfusun savaşta olmasından dolayı, gençlerin çalışması gerekiyordu. Aytmatov da henüz on dört yaşındayken köyündeki sekreterlikte tarım makinelerinin sayımı, vergi tahsildarlığı gibi işlerde çalıştı. Daha sonra Kazakistan'daki Cambul Veterinerlik Teknik Okulunda, ardından tarım enstitüsünde okur. Zooteknisyen olarak bütün Kazakistan'ı dolaştı. Ardından Maksim Gorki Edebiyat Enstitüsü'ne geçer ve 1956-1958 yılları arasında Moskova'da okudu. Aynı zamanda da bir gazeteci olarak sürekli gözlem yaptı.

Yazarlığa 1952'de başlayan Aytmatov, 1959'da Kırgız Pravdası gazetesinde muhabir oldu. Daha sonra Povesti Gori Stepey (Dağlar ve Steplerden Masallar) adlı öykü kitabıyla büyük ün kazandı. Bu eseri, 1963'te Lenin Ödülü'ne layık görülerek, aynı zamanda en genç Lenin Ödüllü yazar oldu.

Eserlerini, Kırgızca ve Rusça olarak kaleme alan Aytmatov, eserlerinin çoğunda tema olarak aşk, dostluk, savaş döneminin acıları ve kahramanlıkları ile Kırgız gençliğinin gelenek ve göreneklerine bağlılığını işledi.

Aytmatov, milletin tarih boyunca kazandığı sosyal, kültürel, ahlaki, edebi, askeri yani bütün maddi ve manevi zenginliğini eserlerine yansıtmış; yaşadığı coğrafyanın insanının tarih içinde kazandığı değerlerini, acılarını, kahramanlıklarını, tecrübelerini yazıya döküp ölümsüzleştirmiştir.

ESERLERİ DÜNYA DİLLERİNE ÇEVİRİLDİ

Eserleri Türkçe'nin yanı sıra 150'den fazla dile tercüme edilerek milyonlarca baskıya ulaşan Aytmatov, 1958'de Kırgız Yazarlar Birliği Prezidyumu üyeliğine, 1962'de de Kırgız Sinematografi İşçileri Birliği Birinci Sekreterliğine getirildi.

Yazarlığının yanı sıra politikaya da atılan Aytmatov, Kırgızistan Meclisinde Talas Bölgesi Milletvekilliğinin yanı sıra Kırgızistan'ın Benelux Devletleri Büyükelçiliğini de yapmış, uluslararası diyalog çalışmalarıyla da tanınmıştır.

GÜN OLUR ASRA BEDEL

Cengiz Aytmatov'un bütün dünyada geniş yankılar uyandıran bu romanı, yürek parıltan, tüyler ürperten bir haykırıdır. Fakat umutsuz bir çırpış değil, tutsaklığa, baskılara ve sürgünlere karşı umudu hep diri tutan bir meydan okuyuştur. Yedigey Cangeldi, cepheden döndükten sonra Kazak bozkırlarında küçük bir tren aktarma istasyonunda çalışmaya başlar. Burada şahit olduğu ve uzak geçmişinden hatırladığı olaylar, aslında yekpare bir coğrafyaya kâbûs gibi çöken bir siyasi rejimin gümbür gümbür çöküşünün sebepleridir. Aytmatov, insanı yok sayan ve onu makineleştirmek isteyen sistemin aslında niçin çökmeye mahkûm olduğunu bu romanında da gösteriyor. Yedigey, ölen emektar arkadaşı Kazangap'ın cenazesini mezarına götürürken,

kendisinin ve milletin geçmişini, acı-tatlı, düşündürücü yanlarıyla bir bir gözlerinin önünden geçirir. O gün, "asra bedel bir gün olur" onun için. Geçmiş, bugünü ve yarını büyük ustalıklı bir arada sunan Aytmatov, "Demiurg" uzay araştırmaları programı neticesinde keşfedilen bir uygarlığın, insanlarla iletişim kurma çabalarının yerküredeki yansımalarını gösterirken, adeta bizleri aynada kendimizle yüzleşmeye davet eder. Kazangap'ın götürüldüğü Ana-Beyit mezarlığı adını, Nayman Ana adlı efsanevi bir kadının orada gömülü olmasından alır. Aytmatov; Nayman Ana'nın hikâyesini verirken, dünyaya "mankurt" kavramını hediye eder. Bu garip, bu korkutucu kelime hangi anlama mı geliyor? İnsanın, yani bütün geçmişini her an beraberinde taşıyan varlığın yerini, hafızası ve hatıraları olmayan, ruhunu kaybetmiş, içi komutlarla doldurulmuş biyolojik bir makinenin aldığını düşünün.

İçerisinde yaşadığı toplum değişim adı altında bütün değerlerini kaybetmiştir. Aytmatov, kendine özgü anlatım tarzı ve etkileyiciliği ile hikâyenin geçtiği tabiatı betimliyor, Kırgız - Kazak Türklerinin töre ve folklorunu ebedileştiriyor.

ELVEDA GÜLSARI

Gülsarı, cins ve ünlü bir yorga atın adıdır. Yazar, korkunç bir duygudaşlık yeteneğiyle bir yandan Gülsarı'nın doğumundan ölümüne kadar geçen fırtınalı hayat macerasını, diğer yandan onun biricik yetiştiricisi Tanabay'ın çilesini anlatır. Tanabay can çekişen sevgili atının başında geçmişle hesaplaşır. Kendini devrime, mutlu yarınlara adanmış, ama siyasi rejim onun ömrünü mutsuzluklar ve sıkıntılar içinde geçirmesine sebep olmuştur.

EDEBİYAT KÖŞESİ

BOZKIRDAKİ BİLGE : CENGİZ AYTMA TOV

DİŞİ KURDUN RÜYALARI

Bu kitap, yüz yılımızın önde gelen yazarlarından Cengiz Aytmatov'un büyük yankılar uyandıran son romanıdır. Aytmatov bu romanında iyi-kötü, ilahî adalet ve kader gibi çetin konuları sorgulamaktadır. İnsanın bu ezeli ve ebedî soruları, bir papaz okulu öğrencisinin düşüncelerinde, esrar kaçakçılarının, Kırgız çobanlarının ve kurtların hayat hikâyelerinde irdelenmektedir. İlahî kudretin varlığını sürekli vurgulayan, ama sorumluluğu insanda ve insanların ortak sorumluluğunda arayan çok çarpıcı bir olaylar örgüsü anlatılmaktadır. Dişi Kurdun Rüyları aynı zamanda çok etkileyici bir çevre romanı'dır. Aytmatov'un, kirletilen Kırgız bozkırları ve bozulan tabiat dengesi karşısında haykırışıdır.

BEYAZ GEMİ

Beyaz Gemi, romanının kahramanı yedi sekiz yaşlarında bir çocuktur. Çocuk; saflığın, bozulmamışlığın ve geleceğin sembolüdür. Aytmatov, çocuğun saf ve temiz dünyasından, hayatın acı ve çıplak gerçeğine uzanan bir roman kurgusu oluşturmayı başarır. Ona göre; çocukluk, gelecekteki insan karakterinin tohumudur. Çocukluk kişinin dilini öğrenmeye ve çevresindeki insanlarla, tabiatla ve özellikle kültürle bağlarını hissetmeye başladığı dönemdir. Aytmatov, Beyaz Gemi'de destan, efsane ve masal gibi bir çok şifahî unsuru kullanmıştır. Geçmiş temsil eden ve masal anlatan dede ile geleceği temsil eden ve hem efsanevî hem de destansı bir mücadele veren çocuk arasında dramatik bir ilişki kurarak insan duygu ve düşüncelerine kendine has yorumlar getirir. Beyaz Gemi, Aytmatov'un, edebiyat âleminde geniş akisler uyandıran, verilmek istenen mesajla yaratılan tiplerin büyük bir uyum sağladığı eserlerinin başında gelmektedir

CEMİLE

Aytmatov'a ilk büyük şöhretini kazandıran Cemile, bir çoklarınca en güzel aşk hikâyesi olarak değerlendirilmiştir. Gerçekten de Cemile, aşk ve tabiatın çocuk dikkat ve masumiyetiyle sunulduğu şahâne bir duygu tablosudur. Ayrıca töre ve çevre şartlarının insan unsurlarıyla ilişkileri açısından da olağanüstü bir hikâyedir.

"İşte şimdi burada, Villon'un, Hugo'nun, Baudelaire'nin Paris'inde, kralların ve devrimlerin Paris'inde, ressamların yüzyıllık Paris'i olmakla övünen her taşı ya bir tarihi, ya bir efsaneyi hatırlatan şu Paris'te Werther, Bérénice, Antoine ve Kleopatra, Manon Lescaut, Education Sentimentale, Dominique, hepsi birdenbire gözümde düşüverdi. Çünkü ben Cemile'yi okudum. Roméo Juliette, Paolo ve Francesca, Hernani ve Dona Sol, artık bunların hiçbirisi gözümde değil, çünkü ben ikinci dünya savaşının üçüncü yılı yazında, 1943 yılının o Ağustos gecesinde Kurkureu vadisinde bir yerde Zahir arabalrı ile giden Danyar ve Cemile'ye, bunların hikâyesini anlatan küçük Seyit'e rastladım." Louis Aragon

TOPRAK ANA

Cengiz Aytmatov, Toprak Ana romanında erkekleri askere alınan bozkırın ortasındaki bir Kırgız köyünde geride kalanların çektiği sıkıntıları anlatıyor. Eldeki yetersiz yiyeceğin muhtaç olandan başlanarak dağıtılması, dört gözle beklenen hasat zamanları, umutların hasat zamanına ertelenmesi, savaş yüzünden ürünün hemen hepsinin merkezden istenmesi, boşa çıkan umutlar, yine açlık, sefalet, bir yandan cepheden gelen ölüm haberleri, umutsuz bekleyişler, savaşın uzun sürmesi üzerine aşağı çekilen cepheye çağırılma yaşı, anaların evlatlarını bir bir askere göndermesi, ayrılıklar, gözyaşları... Yani tek kelimeyle ve bütün zulmetiyle; savaş. Cengiz Aytmatov, o her zamanki berrak ve akıcı üslûbuyla bizleri, adeta insanları öğütür gibi harcayan savaş düzeneğinin yarattığı trajedilerle sarsıyor.

Derleyen: Volkan TUNCER - Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

EDEBİYAT KÖŞESİ

İSTİKLÂL MARŞI'MIZIN YAZILDIĞI MEKÂNI BİLİYOR MUSUNUZ?

Yandaki fotoğrafını gördüğünüz konak, İstiklâl Marşı'mızın vücut bulduğu yerdir. Burası, Ankara Hamamönü'nde bulunan Tâceddin Dergâhıdır. Peki, milli şairimiz bağımsızlığın sembolü olan, milletimizin haklı mücadelesini anlatan ulusal marşımızı yazmak için neden böyle bir mekânı seçmiştir? Belki de ilk önce sormamız gereken soru, "Tâceddin Dergâhının önemi nedir?" olmalıdır. Dolayısıyla ilk önce Tâceddin Sultan ile ilgili bilgi vermemiz doğru olacaktır.

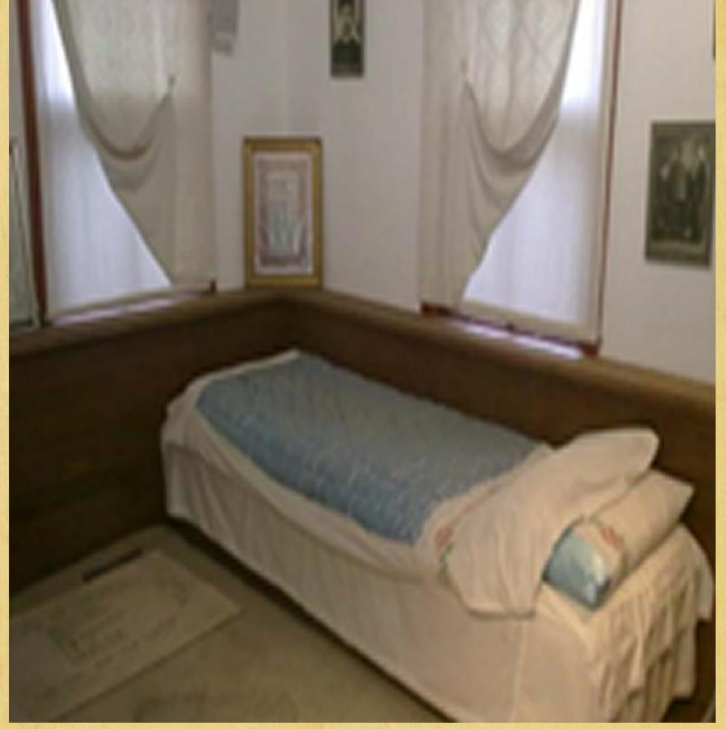
1590-1680 yılları arasında yaşayan Tâceddin Sultan'ın açık adı "es-Seyyid Şeyh Tâceddin Mustafa bin Tâceddin-El Ankaravi" dir. Babası Bursa Kaplıca Medresesi Müderrisliğinden (1010/1601) tarihinde Ankara Müftülüğüne atanmış ve bu görevde iken (1018/1609) tarihinde Ankara'da vefat etmiş olan Tezkireci Tâceddin Efendi'dir. Ailesi Tâceddinoğulları Beyliği'nin bir kolu olarak Ankara'ya yerleşmiştir. Babasının görevinden dolayı küçük yaşlarda Bursa'da bulunan Tâceddin Sultan, burada Mehmet Muhyiddin Üftâde Hazretleri'nden feyz almış ve daha sonra Üftâde Hazretleri'nin müridi olan İstanbul Üsküdar'da Aziz Mahmut Hüdâi (1543-1628) Hazretleri'nden ders almış ve Ankara'da Hamamönü'ne yerleşerek irşada başlamıştır. Bu mekânda kurduğu dergâh, Celvetiye Tarikatı'nın Taci koludur. Tâceddinzade Şeyh Mustafa'yı çok seven halkımız ona Tâceddin Sultan ve Tâceddin-i Veli unvanlarını uygun görmüştür.

İSTİKLÂL MARŞI'MIZIN YAZILDIĞI MEKÂNI BİLİYOR MUSUNUZ?

Tâceddin Dergâhı, Ankara Tekke Ahmet Mahallesi'nde Tâceddin Sultan tarafından XVII. Yüzyılın ilk yarısında külliye halinde yaptırılmış ve vakfedilmiştir. Tâceddin Dergâhının 1610'da meydana gelen Hamamönü yangınından sonra yapıldığı 1650'lerde cami ve dergâhın hizmete açık olduğu, Şeyh Tâceddin Mustafa'nın 1664'te hayatta ve görevinin başında olduğu bilinmektedir. Ankara Şer'îye Sicillerinde yer alan 16 Mayıs 1823 tarihli fermanla; halkın ve devlet görevlilerinin gösterdikleri yoğun ilgi ve saygının bir ifadesi olarak Tâceddin-i Veli mahallesi sakinlerinin vergiden muaf tutuldukları belirtilmektedir.

Bugünkü yapıların II. Abdülhamit Döneminde (1876-1909) yeni baştan inşa edildiği, türbe kapısı üzerinde bulunan (1901) tarihli onarım kitabesinden anlaşılmaktadır. Türbe, Camii ve minareyi II. Abdülhamit kendi özel servetinden tahsis ettiği 60 bin kuruşla, 1802-1901 tarihleri arasında yeniden yaptırmıştır. Tâceddin Dergâhının bitişiğinde yer alan ve halen Mehmet Akif Müze Evi olarak kullanılan bina şeyh Osman Vafi'nin Şeyhlik zamanında (1827-1853) onun gayretleriyle selamlık binası olarak yaptırılmıştır.

Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı'nı yazmak üzere tekke ve zaviyelerin kapatılmasına kadar görev yapan Şeyh Tâceddin Mustafa tarafından işte bu binaya davet edilmiştir. Mehmet Akif Ersoy İstiklal Marşı'nı Nisan 1920-Mayıs 1921 tarihleri arasında ikamet ettiği Tâceddin Sultan Dergâhının manevi atmosferinde yazmıştır. Tasavvuf ekolünün güzide öğrencilerinden hatta hocalarından biri olan bu büyük Allah dostu, Tâceddin Sultan Hazretleri; Hüseyin Gazi, Hacı Bayram Veli, Ulus'ta Hallaç Mahmut Er Dede Sultan gibi Ankara'nın manevi anlamdaki temsilcilerinden biridir.

Derleyen: Şerife YAŞAR- Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

FEN BİLİMLERİ KÖŞESİ

ENERJİ İÇECEKLERİNİN SAĞLIĞA ETKİSİ

Günümüzde sorumluluk sahibi bireylerin gerçekleştirmek zorunda olduğu bazı görevler vardır. Bu görevleri gerçekleştirirken farkında olmadan vücut sağlığını ihmal edebilirler. Hiç beklemedikleri bir anda da vücut sinyal verir ve bitkin düşerler. Bu bireylerden bazılarının da başvurduğu, masum içecek olarak da düşünülen hızlı kurtarıcıları enerji içecekleridir.

VBireyin dayanıklılığını ve fiziki performansını arttırmak düşüncesi ile geliştirilip üretilen içeceklere Enerji İçeceği denir. Bazı enerji içeceklerinin profesyonel atletlere yönelik üretilmiş olduğu görülmekle birlikte çoğunun genel amaçlı olarak tüketildiği bilinmektedir. Pekala içeriğinde ne vardır bu içeceklerin? Ana içeriğini oluşturan maddeler kafein, taurin, glukuronolaktandır. Bazılarında haşhaş tohumu özü yer alır. Bu maddelerin etkileri nelerdir?

Kafein: Beyin ve omuriliği etkileyerek uyanık ve aktif kalmayı sağlar. Enerji içeceği soğuk olduğu için kısa sürede aşırı miktarda tüketilebilir. Günde 500 ml'den fazla tüketilmemesi önerilir. Bu miktarın üzerine çıkılırsa kafein zehirlenmesi riski artar.

Taurin: Toksinleri ve zararlı maddeleri temizlemeye yardım ederek bireye canlılık sağlar.

Glukuronolaktan: Vücuttaki zararlı maddeleri dışarı atmaya katkı sağlayıp enerji vermektedir.

Bu şekilde bir içeriğe sahip olan enerji içeceklerinin özellikle çocuklar ve gençler tarafından sık kullanılmasının nedeni geçici olarak öğrenme performansını artırmasıdır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Türkiye ve Avrupa genelinde tüketimi hızla artan enerji içeceklerinin halk sağlığını olumsuz etkilediğini belirtiyor. 2012 verilerine göre Türkiye'de kişi başına düşen yıllık enerji içeceği tüketimi 0,33 kutu iken Avrupa'da ise ortalama 10 kutudur. Yaşamının herhangi bir noktasında enerji içeceği tükettiğini belirten 12- 24 yaşları arasında 2055 genç Kanadalı üzerinde yapılan araştırmalarda gençlerin kalp çarpıntısı, uykusuzluk, kan basıncında artış, kilo alımı, baş ağrısı ile karşılaştıkları rapor edilmiştir.

Enerji içeceklerinin kullanımına yönelik alınan önlemler içinde;

- Macaristan'da özel sağlık vergisine tabi olduğu,
- İsveç'te eczanelerde satıldığı ve çocuklara satışının yasak olduğu,
- Danimarka ve Fransa'da ise satışının yasaklandığı görülmektedir.

WHO tarafından ise içecekleri çocuk ile gençlere pazarlayan reklamların yasaklanması ve doktorların da enerji içeceğine bağlı sağlık sorunlarının belirtilerini daha kolay tanıyabilme-ri için eğitimden geçirilmeleri öneriliyor. Biz ne yapabiliriz? Kendimizi bitkin ve yorgun hissediyorsak enerjimizi arttırmanın doğal yollarını aramalıyız. Uykumuzu iyi almalı, dengeli beslenmeli ve günlük egzersizler yapmayı alışkanlık haline getirmeliyiz.

Kaynakça: - Matthew Grant, 15 Ocak 2018, University of Waterloo, Energy drinks can negatively impact health of youth.

- www.bbc.com
- www.poliklinik.org
- www.healthcareglobal.com

ENERJİ KAYNAKLARI

Yaşamımızın her alanında enerjiye ihtiyaç vardır. Artan dünya nüfusu , ihtiyaçlar ve gelişen teknoloji nedeniyle enerji ihtiyacı her geçen gün daha da artmaktadır. Kaynakların tükenme tehlikesi çeşitli çevre sorunları ve daha verimli enerji üretimi çabaları alternatif enerji kaynaklarının arayışını hızlandırmıştır. Enerji kaynakları: Yenilenemez enerji kaynakları ve yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılır. Bundan sonraki yazılarımızda önce yenilenemez enerji kaynakları sonrada yenilenebilir enerji kaynakları hakkında bilgi verilecek ve bu kaynakların birbirlerine göre avantaj ve dezavantajları; maliyet, erişilebilirlik, üretim kolaylığı, toplum, teknoloji ve çevresel etkisi göz önüne alınarak değerlendirilecektir.

Yenilenemez enerji kaynakları; Fosil yakıtlar dediğimiz: kömür, petrol, doğal gaz ve nükleer enerjidir. Bunlar kullandıkça tükenen ve kısa zamanda yeniden oluşamayan enerji kaynaklarıdır. Yenilenebilir enerji kaynakları ise: Kullandıkça tükenmeyen sürekli ve tekrar kullanılabilen güneş, hidroelektrik, rüzgar, jeotermal, biyokütle, hidrojen ve dalgadır.

Son yüzyılın en çok kullanılan enerji kaynakları fosil yakıtlardır. Bu yakıtlar; bitki ve hayvan kalıntılarından milyonlarca yıl kaya katmanları arasında sıkışması ya da bu katmanların altında birikmesi sonucunda oluşurlar. Oluşması binlerce yıl süren fosil yakıtlar hızla tükenmektedir.

Dünya üzerinde en çok rezerve sahip olan enerji kaynağı kömürdür. Kömür ve diğer fosil yakıtlar çevreye büyük zarar vermektedir rezervleride hızla azalmaktadır ve bir gün bitecektir.

Yenilenebilir enerji kaynakları , sürdürülebilir enerji ve temiz üretimin başrolündedir. Sürdürülebilir enerji gelecekte ihtiyaç duyulacak enerjinin üreteceği kaynakları tüketmeden bugünün ihtiyacını karşılamak ve bugünkü enerji kaynaklarının yeter miktarda ve erişilebilir olmasını sağlamaktır. Kısa süre önce kişi başına düşen enerji tüketim miktarı gelişmişlik göstergesiymiş bugün bu bakış değişmiştir. Daha az enerjiden daha çok üretim gerçekleştirilmesi gelişmişlik göstergesi haline gelmiştir. Enerji tasarrufu yapmanın önemi gün geçtikçe daha çok anlaşılacak medeni toplumların en büyük özelliklerinden birinin de enerji tasarrufu yapmak olduğu fark edilmiştir.

DERLEYEN : Sevinç ŞEN - Biyoloji Öğretmeni

DERLEYEN : Ercihan DEMİR- Fizik Öğretmeni

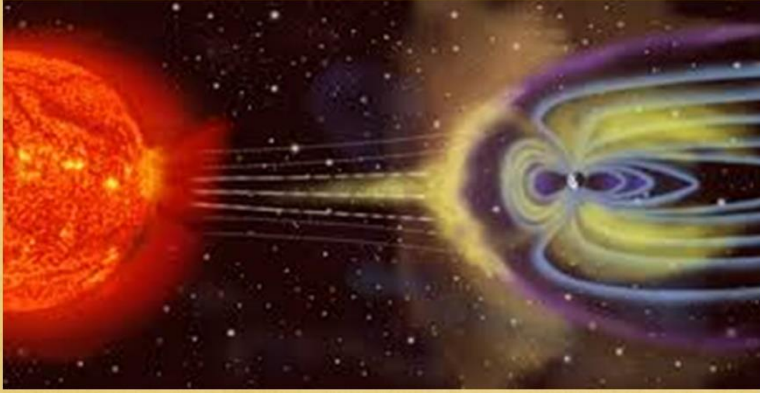
BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

KUTUP IŞIKLARI NAMIDIĞER AURORA

AURORA NEDİR?

Aurora adını Roma şafak tanrısından almıştır. Bu mor, yeşil, mavi, sarı, kırmızı ve pembe renkli ışıklar güney ve kuzey kutuplarında yüksek yerlerden görülebilir.

AURORA NASIL OLUŞUR?

Güneş'ten Dünya'ya Güneş Rüzgarı ile yüklü tanecikler gelir. Bu rüzgar içerisinde bulunan elektronlar dünyanın manyetik alan çizileri ile kutuplara doğru ilerler. Dünya'nın manyetik alanı tarafından kontrol edilen manyetosphere gelir. Burada bulunan azot ve oksijen atomlarına çarparak yüksek enerjisini onlara aktarır. Azot ve oksijen atomlarının bazı elektronları, bu şekilde yüksek enerjiyi alarak uyarılmış olur yani elektronlar daha yüksek enerjili düzeye geçer. Daha sonra bu yüksek enerjiyi foton olarak geri verir bu da ışımaya yol açar. Bu olayın adı da emisyonudur. Rengarenk Auroraların renkleri Güneş'ten gelen elektronların enerjisinin büyüklüğüne ve enerjilerini aktardıkları atomlara bağlı olarak değişir. Örneğin; oksijen atomuna çarpan yüksek enerjili elektronlar yeşil, düşük enerjili elektronlar kırmızı renk açığa çıkmasını sağlarken azot atomuna çarpınca ise mavi renk oluşur. Pembe ve mor gibi diğer renkler ise bunların karışımı sonucunda açığa çıkar.

AURORA HANGİ ÜLKELERDE VE NE ZAMAN GÖRÜLEBİLİR ?

Auroralar genellikle kuzey ve güney kutuplarında bahar aylarında gece yarısından birkaç saat önce en güzel şekilde görülür. Ülke olarak söyleyecek olursak Alaska, Kanada, İzlanda, Kuzey İskandinavya, Rusya ve Antartika ülkelerinde daha çok gözlenebilir.

DERLEYEN: Gülcan VEREP- Kimya Öğretmeni

Kaynakça: www.gezgintech.com, www.arctickingdom.com, www.imgfave.com, www.forumatmosfer.com, www.metaneden.com, www.fillyourhomewithlove.com, www.fizikakademisi.com, https://pwg.gsfc.nasa.gov/polar/EPO/auroral_poster/aurora

ÇOCUK GELİŞİMİ ve EĞİTİMİ ÇOCUKLA İLETİŞİM

Bir çocuğun değerli olduğunu hissetmesi özsaygı geliştirmesi için önem taşıyor. Çocuğun bir birey olduğunu unutmadan ona ulaşmak için kullandığımız iletişim kanallarının temeline çocuğa değer vermeyi koymalıyız. Çocuklarla hangi yaşta olurlarsa olsunlar etkili bir iletişim kurabilmek için onların duygularını anlamaya, bunlarla ilgili konuşmaya hazır olunması gerekmektedir. Çocuklarımızla olan iletişimimizi güçlendirmek için şu kurallara dikkat etmeliyiz.

1-Aile önceden tahmin edilebilir davranışlar davranışlar göstermeli ve tutarlı olmalıdır. Mantıkla hareket eden ebeveyni çocuk kısa sürede fark etmese de, ailenin belirli yaptırımları kararlılıkla sürdürmesi çocukta güven duygusu yaratır ve bu duygu iletişimi kuvvetlendirir.

2-Çocuğu yeni girdiği ortama karşı ya da öğretim dönemini kapsayan okul çağına karşı hazırlamak, onunla olan iletişimi kuvvetlendirir. Ayrıca çocuğun özgüvenini artırır. Elini yıkamadan sofraya oturmaması gerektiğini açıklayarak yapılan bir konuşma, çocuk için bir sonraki seferde bir uyarı haline gelir ve kurulan iletişim, ona istedik davranışları yaptırabilir. Bu davranışları sergileyen çocuk, çevre tarafından onaylandığında, aileden gelen bildirimleri ve uyarıları daha dikkate almaya başlar. Bu da aileyle sağlam iletişim kurulmasına sebep olur.

3-Çocukla iletişimde onu cesaretlendirmek çok önemli. Bu süreçte, ona küçük sorumluluklar vererek, 'lütfen' ve 'teşekkür ederim' sözcüklerini kullanarak, empati, mizah, övgü ve ödülle onu destekleyerek, yapmaktan çekindiği durumlara karşı istekli olduğunu ifade etmesi sağlanmalıdır. Bu şekilde çocuk sonraki dönemlerde ailesine veya arkadaşlarına karşı ifade etmek istediği şeyleri kolaylıkla söyleyecektir.

4-Kendilerinin dinlenmediklerini düşünen çocuklarda, özgüven problemiyle birlikte içe kapanıklık gözükabiliyor. Onunla her konuştuğunuzda aktif bir dinleyen olun. Baş sallayarak ve göz kontağı kurarak onu dinlediğinizi belli edin. Bu çocukların iletişim kurma isteğinin pekişmesini sağlayacaktır.

5-Onları uyarırken, "Sen televizyonu çok izliyorsun, bu yanlış ve izin vermiyorum" değil "Ben televizyon başında çok uzun süre kaldığını düşünüyorum ve bu durum beni çok üzüyor" şeklindeki bir ifade çocukla aranızdaki iletişim köprüsünü güçlendirebiliriz.

6-Çocuktan yapmasını istediğiniz şeyler, gelişim düzeyine uygun olmalı. Beklentilerinizi onların yaş grubunu göz önüne alarak oluşturun. Örneğin 2'nci sınıfa giden bir çocuğun bir saat kitap okumasını istemek, onu kitaptan soğutmaktan başka bir işe yaramaz. Çocukları beklentilerle değil, yapmasını istediği şeyler üzerinden biçimlendirerek sunun. Bu, iletişim bağlarınızı daha da kuvvetlendirir.

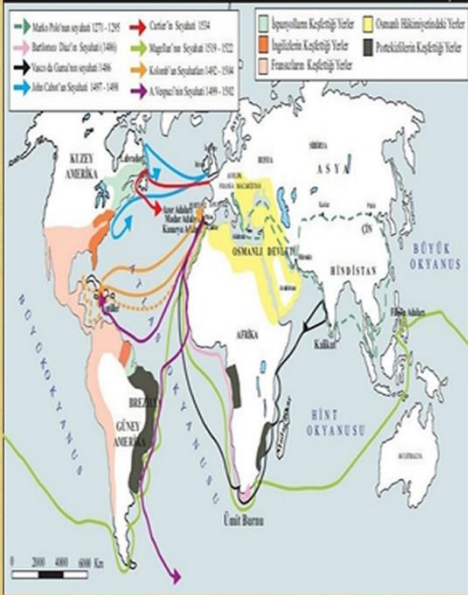
Derleyen:

Bahar CANSU
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Öğretmeni

TARİH KÖŞESİ

AVRUPA KITASININ KADERİNİ DEĞİŞTİREN GELİŞME: COĞRAFİ KEŞİFLER

Coğrafi keşifler, 15. ve 16. yüzyıllarda Avrupalılar tarafından yeni ticaret yollarının bulunması amacıyla başlatılan ve yeni okyanusların ve kıtaların bulunmasıyla gerçekleşmiş olan keşiflerdir.

Coğrafi Keşifler, İspanya ve Portekiz tarafından başlatılmış; İngiltere, Hollanda ve Fransa tarafından tamamlanmıştır.

BELLİ BAŞLI KEŞİFLER

1. 1487'de Portekizli kaşif Bartelmi Diaz tarafından Afrika'nın güneyindeki Ümit Burnu (Fırtınalar Burnu) bulunmuştur.
2. 1498'de Portekizli kaşif Vasco De Gama, Hindistan'daki Kalküta Limanı'na ulaşmıştır.
3. 1492'de İspanya adına Christopher Colombus tarafından Amerika kıtasına ulaşılmışsa da buranın yeni bir kıta olduğu anlaşılamamıştır.
4. 1507'de İtalyan denizci Ameriko Vespuçi, Christopher Colombus'un bulduğu yerin yeni bir kıta olduğunu anlamış ve bu kıtaya " Amerika " denilmiştir.
5. 1519 -1522 yılları arasında Macellan ve Del Kano tarafından dünyanın yuvarlak olduğu kanıtlanmıştır.

Coğrafi Keşiflerde yön bulmak amaçlı kullanılan pusula

SONUÇLARI

1. Avrupalılar yeni kıtalar ve ticaret yolları bulmuştur.
2. Kiliseye ve din adamlarına güven azalmıştır.
3. Keşfedilen yerlerin ekonomik zenginliklerinin Avrupa kıtasına taşınması ile Avrupa'da sermaye birikimi oluşmuştur (altın, gümüş).
4. Akdeniz limanları yerine Atlas Okyanusu limanları önem kazanmıştır.
5. Osmanlı denetimindeki İpek ve Baharat yolları eski önemini kaybetmiştir.
6. Avrupa'da köle ticareti başlamıştır.
7. Avrupalılar yeni bitkiler, hayvan türleri ve kültürler tanınmıştır.

DERLEYEN : Hatice BAŞIBÜTÜN - Tarih Öğretmeni

Açık denizlere dayanıklı gemi (Karavel)

YABANCI DİL KÖŞESİ

15 Easy Ways of Learning English

- 1-Speak a little English every day.
- 2-Work on your pronunciation.
- 3-Expand your vocabulary and use idiomatic phrases.
- 4-Attend an English class or discussion group.
- 5-Carry a dictionary.
- 6-Listen to English radio or podcasts.
- 7-Watch English movies and TV shows.
- 8-Read an English book, newspaper or magazine.
- 9-Keep a diary in English.
- 10- Find an English-speaking pen-pal.
- 11- Stay motivated.
- 12- Practice every day.
- 13- Train yourself to think in English.
- 14- Make friends with English speakers.
- 15- Don't be afraid to make mistakes.

British vs. American

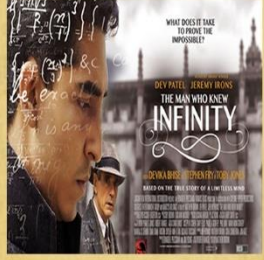
British English	American English
Flat	Apartment
Sweets	Candy
Biscuits	Cookie
Mad	Angry
Nappy	Diaper
Lift	Elevator
Chips	French fries
Rubbish	Garbage/trash
Petrol	Gas
Film	Movie
Pavement	Sidewalk
Trainers	Sneakers
Holiday(s)	Vacation

Common Emojis in English

Happy	Afraid	Sad	Hot
Amused	Bored	Anxious	Confident
Cold	Suspicious	Surprised	Loving
Curious	Envious	Jealous	Miserable
Confused	Stupid	Angry	Sick

MATEMATİK KÖŞESİ

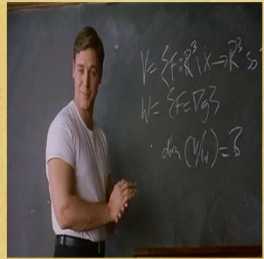
MUTLAKA İZLEMENİZ GEREKEN 5 MATEMATİK FİLMİ

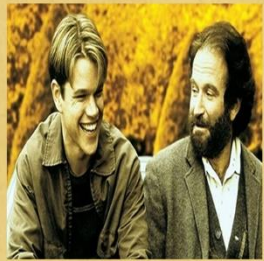
1) SONSUZLUK TEORİSİ / THE MAN WHO KNEW INFINITY
Srinivasa Ramanujan çok fakir bir ailede Madras'da yoksulluk içinde büyümüş ve hiçbir şekilde eğitimi olmayan biridir. Kendisi buna rağmen Matematiğe çok büyük bir ilgi duymaktadır ve bu konuda çalışmaları vardır. Bu yaptığı çalışmaları İngiltere'de bulunan Cambridge Üniversitesi'ne yollamıştır. Orada bu çalışmaları inceleyen G.H. Hardy bunlardan çok etkilenmiş ve Srinivasa'yı üniversiteye davet etmiştir. Kendisi aşık olduğu ülkeden ve kadından ayrılmış İngiltere'ye gitmiştir. Burada hem alışkın olmadığı bir dünyada bulunmakta hem de 1. Dünya savaşının tüm gücüyle sürdüğü ve etkisini hissettirdiği bir ortamda yabancı düşmanlığı denen olaylarla mücadele edecektir.

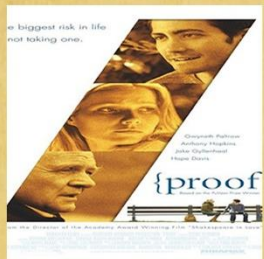
2) YAPAY OYUN / THE IMITATION GAME
Yayınlandığı sene Oscar'ın iddialı filmlerinden biri olan Yapay Oyun, Almanların ünlü Enigma şifrelerini ve bunu çözmeye çalışan bir grup insanın hayatını konu alıyor. Gerçek bir hayat hikâyesinden yola çıkan filmde özellikle ünlü Matematikçi Alan Turing'in biyografisi işleniyor. Morten Tyldum'un yönettiği filmin başrolünü Sherlock dizisiyle yıldızı parlayan Benedict Cumberbatch üstleniyor.

3) AKIL OYUNLARI / THE BEAUTIFUL MIND
John Forbes Nash kazandığı bir bursla Princeton Üniversitesi'nde öğrenim görmeye başlar. Bu süreçte parlak zekasını her daim hissettiren ve çevresindekilerle uyum sorunu yaşayan dahi Nash, inanılmaz bir teoriyi ortaya sürüp kanıtlama aşamasına kadar gelir. Böylece Matematik çevrelerince ününü yayan dahi adam zamanla şizofrenik belirtilerle mücadele etmeye başlar. Nash artık kendi kurgusal gerçekliklerinden oluşturduğu dünyasıyla asıl gerçekleri ayırt edemeyecek bir aşamaya gelir.

4) CAN DOSTUM / GOOD WILL HUNTING
Will Hunting genel IQ'nun çok çok üzerinde bir zeka seviyesine sahip, MIT'de temizlikçi olarak çalışan genç bir çocuktur. Temizlik yaptığı akşamlardan birinde, bir sınıfın tahtasında yazılı olan bir Matematik sorusuna denk gelir. Çözülmesi neredeyse imkansız olan bu problemi rahatlıkla çözen Will, sessizce ortadan kaybolur. Kısa zaman içerisinde problemi yazan profesör tarafından keşfedilen Will bu başarısını diğer sorularda da sürdürecektir. Ancak bir kavga sebebiyle hapis cezasına çarptırılan gencin, bu beladan kurtulabilmek için profesöre ihtiyacı vardır.

5) KANIT / PROOF
Ruhsal dengesizlikleri olan Matematik dehası babasının yanından hayatı boyunca ayrılmayan Catherine ve babasının hayatı, kız kardeşi Claire'in gelmesiyle büyük bir değişime uğrar. Kendisine hükmetmeye çalışan kız kardeşi Claire'le uğraşmaya çalışan Catherine, bir yandan da babasının öğrencisi Hal'le baş etmeye çalışmaktadır. Bütün bu dengelerle uğraşan Catherine bir yandan da babasının ruh sağlığının ne kadar kalıtsal olduğu üzerine düşünmeye başlar.

Derleyen: Özge DURU- Matematik Öğretmeni

ZEKA SORULARI

ÇALAR SAAT

Bir çalar saat 3 vuruşu 4 saniyede yapıyorsa 9 vuruşu kaç saniyede yapar?

TOKALAŞMA

Bir toplantıda toplam 66 tokalaşma yapıldı. Buna göre toplantıda kaç kişi vardı?

EŞİT KOLLU TERAZİ

Eşit kollu terazinin bir kefesine 4 muz konuyor. Diğer kefeye 3 elma 2 armut konunca terazi dengeye geliyor. Terazinin bir kefesine bir armut konunca, dengeye gelmesi için diğer kefeye 1 muz ile 1 elma koymak gerekiyor. Terazinin bir kefesine 2 muz ile 2 armut konursa, dengeye gelmesi için diğer kefeye kaç tane elma koymak gerekiyor?

Cevaplar Sonraki Sayımızda !

MART 2018 SAYISI ZEKA SORULARI CEVAPLARI

Açık lamba sorusunun cevabı:

1. Anahtarı yakarım ve 5 dakika beklerim. Sonra söndürürüm. 2. Anahtarı yakıp üst kata çıkarım lambaları kontrol ederim sıcak olan lamba 1. Anahtarla, yanık olan lamba 2. Anahtarla, sönük olanın 3. Anahtarla açılıp kapandığını bulurum

Elimdeki çiçekler sorusunun cevabı:

Hepsinden birer tane var.

Derleyen: Fatma KÖSECE- Matematik Öğretmeni

COĞRAFYA KÖŞESİ

BEYAĞAÇ KARTAL GÖLÜ

Denizli ili, Beyağaç ilçesinin güneyindeki Çiçekbaba dağının zirvesinin kuzeye bakan yamacında yer alır. Denizden yüksekliği 1903 m.dir. Kartal gölü ve çevresi Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Yaban Hayvanı Koruma Genel Müdürlüğü tarafından koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Türkiye'nin en yaşlı Karaçam ormanı buradadır. Kartal Gölü ve "Anıt Orman" civarı, bitki florası bakımından çok zengindir. Doğa bilimcileri için ilgi odağıdır

Sandıras Dağı zirvelerinden biri olan Ulugöl Tepe (2261 m.) mevkiinden itibaren kuzey doğuya doğru 1.5 km. boyunca, 500-700 m.eninde ve 2200 m.'den başlayarak inen bir buzul vadisi uzanmaktadır."Kartal Gölü Buzul Vadisi" adıyla anılan bu vadi belirgin buzul aşındırma ve biriktirme şekillerini bünyesinde bulundurmaktadır. Buzul Vadisi boyunca profilin yukarı kısmında 3 tarafı dik yamaçlarla çevrili yarım ay şeklindeki çanakla başlamakta ve eğim boyunca basamaklı bir iniş göstermektedir.

Sahada karaçamın saf meşcereler oluşturması, aralarında anıt ağaç niteliği gösteren yaşlı ve boylu fertlerin bulunmasıyla (yaş ortalaması 250-700 civarında) nadir orman ekosistemi özelliği göstermektedir. Kartal Gölü çevresinde alpin bitki örtüsü hakim olup, karahindibağ, sarı çiçekli gazal boynuzu, üç gül, yonca gibi çayır ve mera bitkileri açısından da zengindir. Gölde küçük balıklar yaşamaktadır. Buzul vadisinde oluşmuş bir moren seddi gölü olan Kartal Gölü ile çevresinde karaçamın saf meşcere oluşturulması ve aralarında anıt ağaç özelliği gösteren bireylerin bulunması nedeniyle bu yörenin özelliklerini korunarak bilim ve eğitim çalışmalarının hizmetine sunmak, doğal özelliği bozulmadan korunmasının sağlanmasının yanı sıra, bu alanlarda günümüz insanının ve gelecek nesillerin faydalanmasının temini amacı ile yörenin 1309 Ha. kısmı Tabiatı Koruma Alanı olarak ayrılmıştır.

Derleyen: Feyzi SEVİNDİK - Coğrafya Öğretmeni

BİLİM ve SANAT KÖŞESİ

KADİM MİLLETİN KADİM DİLİ / TÜRKÇENİN TARİHİ GELİŞİM SEYRİ II

RESİM SANATININ İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Bir önceki sayımızda Türkçenin "karanlık dönemi, Eski Türkçe ve Orta Türkçe dönemi" hakkında açıklamalarda bulunmuştuk. Dergimizin bu sayısında Türkleri, Türk kültürünü ve dolayısı ile Türkçeyi, İslam'ı ve dolayısı ile İslam kültürünü derinden etkileyen Moğol istilası üzerinde kısaca duracağım. Dünyaya korku salan bu istila, Moğol imparatorluğu zamanında devletin topraklarını genişletmek için yapılan kanlı saldırılardır. 13. yüzyıla kadar tarih sahnesinde bir önemi olmayan Moğollar Orta Asya, Çin, Doğu Avrupa ve Sibirya ovalarını istila etmeleriyle adlarından söz edilmeye başlanmıştır.

İlk iş olarak Orta Asya'daki Moğol kabilelerini birleştiren Cengiz Han dünyanın en büyük imparatorluklarından birini kurmuştur. Moğol İmparatorluğu'nun kurucusu olan Cengiz Han, Doğu'ya ve Batı'ya birçok sefer düzenlemiş, topraklarına katmak istediği ülkelerdeki insanları öldürerek kaleleri yıkmıştır. Doğudan gelen bu acımasız Moğol istilasının ve katledilen insanların haberleri Avrupalıları korkutmaya başlamıştır.

Moğol istilaları öyle etkili istilalardır ki sonucunda üç milyondan fazla insanın katledildiği söylenmektedir. Moğollar Orta Asya ve etrafındaki devletlerde birçok kenti yağmalamış, kütüphaneleri yakarak halkı kılıçtan geçirmiş bunun neticesinde birçok Türki kavim Moğol dehşetinden kaçarak Anadolu'ya sığınmıştır. Bu sığınmalar, Malazgirt Meydan Savaşı ile kalıcı hale gelmiş ve Anadolu Türkleşme sürecine girmiş ve Batı'ya zorunlu olarak göç eden Türkler, doğal olarak Türkçenin Batı kolunu oluşturan Anadolu Türkçesi, Osmanlı Türkçesi ve Türkiye Türkçesinin temellerini atmışlardır. Günümüz Anadolu sınırları dışında kalan kalan Türkler ise o coğrafyaları kendilerine yurt edinerek bölgeyi Türkleştirmişler ve Azeri Türkçesi, Gagavuz Türkçesi, Türkmen Türkçesi gibi Batı Türkçesinin diğer üyelerini oluşturmuşlardır. Bu konu ise bir sonraki sayımızın içeriğini oluşturmaktadır.

Moğol istilasından sonra şüphesiz ki bütün Türkler, Batı'ya göç etmemiş Asya'nın içlerinde çeşitli bölgelere dağılmışlardır. Bu dağılım Rusya, Çin, Hindistan gibi ülkelerin sınır içlerine olmuş ve dolayısıyla Türk kültürü ve dilinin başka coğrafyalara, kültürlerle teması ile sonuçlanmıştır. Bugün bile hala söz konusu ülkelerde birçok Türk yaşamaktadır.

İstiladan Asya'nın kuzeyine kaçanlar genel itibari ile Kazaklar, Kırgızlar ve Tatarlardır. Rusya topraklarına girip yerleşen bu Türk kavimleri zaten orada daha önce var olan Altay, Saha ve Yakut gibi Türk kavimleri ile Türkçenin Kuzey ve Kuzeydoğu oluşturmuşlardır. Uzunca bir süre de Türkçenin bu topraklarda işlenmesini ve gelişmesini sağlamışlardır.

Asya'nın güney ve doğusuna yerleşenler ise Türkçenin Güney-Doğu kolunu oluşturmuşlardır ki bunlar da Özbekler, Uygurlar, Sarı Uygurlar ve Salarlar'dır. Bugün Çin'in kuzeyi de dahil olmak üzere bu bölgede 35 milyondan fazla Türkçe konuşan insan mevcuttur. Bu da hatırı sayılır bir veridir. Cengiz Han'ın ölümünden sonra yerine geçen oğlu "Çağatay" ile birlikte güçlenen Türk kabileleri Türk dünyası ve dilinin o dönem için muazzam seviyeye ulaştığı Çağatay Türkçesi, Harezm ve Kıpçak Türkçesinin devamı olarak tarih sahnesine çıkmış ve başta Ali Şir Nevai gibi pek çok usta kalemi yetiştirmiştir. Çağatay Türkçesi ile seviye atlayan Türk edebiyatı, dünya edebiyatı içerisinde hatırı sayılır bir konum elde etmiştir. Yaklaşık 6 yüzyıl kullanılan Çağatay Türkçesi, 20. yüzyılda yerini mirasçısı olan Özbek Türkçesine bırakmıştır.

Kısacası, tarihin pek çok açıdan vahşet olarak değerlendirdiği Moğol istilası ile Türkler, Türk dünyası ve dili, Türk kültürü ve İslam kültürü açısından ön görülemeyecek derecede olumlu neticelerle çeşitlilik kazanmış ve bu zenginlikle sonuçlanmıştır.

Ruhsal problemler ve resim sanatı ilişkisi gibi görünse de söz konusu insan olunca sanat bu problemlerin açığa çıkmasına ve insanın kendini bulmasına yardımcı olmaktadır. Sanat aynı zamanda toplum içerisindeki eğilimleri tatmin eder ve yansıtır. Sanat geleneksel olarak kişisel ifadelerin ve yaratıcı fikirlerin formu şeklinde olmuştur. Sanatın bir iletişim aracı olarak keşfi, birey için oldukça iyileştirici olarak görülüp, insan zihnindeki gizli düşünceleri en iyi şekilde ifade etmek için "sembollerle ifade" türü olarak kullanılabilir. Psikolojik tedavide ressamlık tek başına sanatı temsil etmemektedir. Terapi araç olarak güzel sanatları kullanılmaktadır, resim onlardan sadece bir tanesidir. Terapi resim dışında araç olarak; müzik, dans, heykel ve oyun/tiyatro'yu kullanılmaktadır. Sanat, kişinin aktif, zihinsel ve fiziksel olarak meşgul olduğu bir süreç olduğu için insanlar sanatla uğraşırken yaptığı işler "katarsise" yol açabilir.

Freud'a göre kişisel çelişki, yaratıcılığın başlangıcını göstermektedir. Nevrozlara ve diğer semptomlara karşı hareket gösteren gizli mekanizmalar yaratıcı eylemde içsel çelişkilerin açıklanmasına izin vermektedir. Max Stern, psikanalizlerde serbest ressamlığı kullanan bir terapist olarak, nevrotik bir genç tarafından yapılan resmin sağaltım için nasıl bir girişim olduğunu açıklamaktadır: ilkel yolla Freud'yan gelişimin başarılı aşamalarında travmatik olaylar test edilmiş, bu yollar çizimlerde tekrarlanmıştır. Böylece, terapistler nevrotik çelişkiyi bir sıraya koymuş oluyorlar. Freud ailesinin bir sanat geçmişi olmamasına rağmen, genel olarak biçimsel ressamlığa olan ilgisi, tutumları ile dikkate alınmıştır. Oğlu Ernst, sanatın psikanaliz içindeki rolü hakkında bazı açıklamalarda bulunmuştur. Burada fanteziden gerçeğe insanı yönlendiren bir yol vardır ki, bu yol sanat yoludur. Bu anlamda, Freud, yorum için bir başlangıç noktası olarak sanatı rüyalara benzetmektedir ve şöyle açıklamaktadır: Rüya gören kişi bize sık sık "Ben bunu nasıl anlatacağımı bilmiyorum fakat ben bunu çizebilirim" diyor. Freud hastalarına rüyalarını anlatmak yerine çizimlerini önermiştir.

Irwin Edman'a göre: resim sanatında doğrudan doğruya çizginin, bizde hem dokunma, hem de hareket duygusu uyandırdığı konusunda güvenilir kanıtlar vardır. Resme bakarken, alınan zevkin kaynağını ifade etmek üzere bazı estetikçiler, "empati" terimini kullanıyorlar. "empati" yada "einfuehlung", içten içe hareket eden ve gerilen vücudun, algılanan nesnelere kapılması demektir. Yalnız hayalimizle değil, gerçekten biz resimdeki çizgilerle beraber hareket ederiz, tuval üzerinde kesilen bir ritim, algılayışımızın ve içimizde gelişen hareketin akışını da keser. Akıcı ve kıvrak bir çizgi, vücudumuzdaki gerginliği azaltır. Fiziksel olarak renkleri gözümüzle görürüz, bunun yanında gözümüz kapalıyken renkleri bilişsel olarak algılamamızda da mümkündür. Mavi rengi zihnimizde görebilmemiz için ışığa ihtiyacımız yoktur. İnsan gözü kapalıyken de zihninde renkleri çok berrak ve birbiriyle karışmış olarak görebilir. Çünkü gözün fizyolojik çalışma sistemine göre beyne ulaşan uyarılar renk olarak duyumsanır. Bu duyumsama esnasında yine gözün yapısı gereği retina tabakasında rengin öznel algılanmasıyla ilgili renk karışımı gerçekleşir. Fransız izlenimcilerinin ve Noktacılardan çalışmalarına bakacak olursak, izlenimciler; ışık ve renk kuramlarından hareket ederek, rengi nesnelerin nesnel niteliği olarak değil, kişinin yüklediği öznel bir nitelik olarak görüyorlardı. Noktacılar ise küçük renk lekelerinden oluşan resmin, tek tek küçük renk noktacılarından meydana gelen bir bütün olduğu düşüncesindeydiler.

Yazımızın devamı dergimizin bir sonraki sayısında yayınlanacaktır...

SPOR KÖŞESİ

ATLETİZM

Atletizm Nedir?

Atma, atlama, koşu, yürüyüş ve çoklu müsabakalardan oluşan bir spor dalıdır. Atletizm, dünyanın en eski sporu ve bütün öteki sporların temelidir. İnsanın koşma, yürüme, atma ve atlama gibi en doğal hareketlerindeki gücünü, dayanıklılığını, süratini, çabukluğunu, hünerlerinin geliştirmek ve artırmak için yaptığı çalışmalara, kurallara bağlanmış spor yarışmalarının tümüne ATLETİZM denir.

Atletizm, günümüzde Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu (IAAF) tarafından düzenlenen kurallara göre erkeklerde 23 (dekatlon hariç), bayanlarda ise 21 (Üç adım atlama, çekiç atma ve sırıkla yüksek atlama dahil; heptatlon hariç) branş üzerinden yapılır.

ATLETİZMİN DALLARA GÖRE SINIFLANDIRILMASI

KOŞULAR

A- Kır Koşuları

Yol koşuları : 800-1500m 3-4-7,5-15-20-25km
Kros koşular : 800m ile 12km arası
Halk koşuları : Farklı mesafelerde
Maraton : 42.195m

B- Pist Koşuları

1-Düz koşular :

Kısa mesafe koşuları: 60-75-100-200-400m
Orta mesafe koşuları: 800-1500m
Uzun mesafe: 3000- 5000- 10.000m

2- Engelli koşular: 60-75-100-200-300-400m
1500-2000-3000m (engelli)

3- Bayrak koşuları : 4x100m, 4x400m, İsveç Bayrak, Balkan Bayrak.

Atmalar

Gülle atma
Cirit atma
Disk atma
Çekiç atma
Fırlatma topu atma

ATLAMALAR

Uzun atlama
Üç adım atlama
Yüksek atlama
Sırıkla yüksek atlama

YÜRÜYÜŞLER

1-3-5-10 km pistte
5-10-15-20-25-30-35-50 km yol veya açık saha (20- 50 km Olimpik Yürüyüş mesafeler)

SALON YARIŞMALARI

Bayanlar: 50m- 60m – 200m – 400m –800m – 1500m – 50m engel- 60m engel- Yüksek Atlama- Uzun Atlama- Yüksek Atlama- Uzun Atlama- Gülle Atma.

Erkekler: 50m- 60m- 200m- 400m- 800m- 1500m- 3000m- 50m engel- 60m engel- Yüksek Atlama- Sırıkla Yüksek Atlama- Uzun Atlama- Üç Adım Atlama- Gülle Atma.

BU AYIN ATLETİZM BRANŞLARI : ATMALAR

Atletizmin bir dalı olan atmalar, mesafeye karşı yapılan bir alan sporudur. Gülle ve cirit düz olarak ileri atılırken, disk ve çekiç atışlarında atlet bir dönüşü takiben atışını tamamlar. Bütün atma yarışmaları bir daire arkasından yapılır. Atışlar, daha önceden işaretlenmiş "sektör" adı verilen alana düşmelidir.

Atmalar 4 bölümden oluşur:

1- Gülle 2- Cirit 3- Çekiç Atma 4- Disk Atma

Gülle Atma

Metalden yapılmış, küre biçimindeki güllenin, erkekler ve bayanlar tarafından omuz hizasından en uzak mesafeye atılmasını içeren, hafif bir atletizm spor dalıdır.

Bu branş dalında başarılı olmak için eskiden iri cüsseli olmak büyük bir avantajdı. Ancak günümüzde, çevik ve kuvvetli olmak, atletik bir yapıya sahip bulunmak ve kurallara uygun beden hareketi çalışmaları ile büyük bir bilek eforu istemektedir.

Cirit Atma

Cirit ağaçtan veya metalden yapılan bir mızrağın hız alınarak koşulup, atılmasını içeren hafif bir atletizm spor dalıdır. Antik Çağ'da Yunan Olimpiyatları'nda Pentatlon yarışmalarında oynanmaya başladı.

Cirit atma yarışmalarında kural, ciritin 25-30 m'lik bir pistte koşarak, hız alındıktan sonra 29 derecelik açı dilimi içine düşecek biçimde omuz üzerinden atılmasıdır. Branş atletleri; atletik yapılı, çevik, süratli, dengesini korumasını bilen ve omuz mafsallarına hareket yeteneği kazandırmış olmalıdır. Cirit atma öncelikle yetenek ister. Ama hız, teknik, güç ve esneklik çalışmaları yapılmadan başarı imkansızdır.

Çekiç Atma

İki elle tutulan küresel ağırlığın, bir daire içinden dönerek ve hız alınarak, karşıya fırlatıldığı alan sporudur. Çekiç atmanın başlangıcı M.Ö 2000 yıllarında İrlanda'da düzenlenen "Tailteann Gomes" oyunlarına dayanır.

Günümüzde çekiç atıcısı demirden yapıllı küresel ağırlığı 2.135 cm. çapındaki daireden üç tam ve seri dönüş sonunda fırlatır. Gülleden farkı bir tele bağlı olması ve 121.3 cm. olan uzunluğudur. Yalnız erkek atletler arasında oynanır. Branş atletinin omuz adalelerinin güçlü daire içinde üç dönüşü seri yapabilecek kapasitede ve zamanlamasının iyi olması gerekir.

Disk Atma

Günümüzde disk atma daire içinden giderek artan bir hızla yaklaşık 1.5 turluk dönüş sonucu fırlatılır. Disk atıcılığı zor ve yorucu bir spor dalıdır. Branş atletleri kuvvetli ve atletik bir yapıya sahip olmalı, süratli ve çevik olmalı, vücudunu geliştirmek için kültür fizik hareketleri yapmalıdır.

Derleyen: Emine AVCI - Beden Eğitimi Öğretmeni

TEKNOLOJİ KÖŞESİ

Xiaomi akıllı dikiz aynası üretti!

Akıllı telefon üretiminde yeni bir çığır açan Çinli marka Xiaomi ile akıllanan ürünler kervanına dikiz aynaları da katıldı. Firma, Xiaomi Mi Smart RearView adını verdiği yeni akıllı dikiz aynasını tanıttı. **Sadece siyah renk**
6.86 inç büyüklüğünde 1280x480p dokunmatik bir ekrana sahip olan Xiaomi Mi Smart RearView, sadece siyah renk seçeneğine sahip. 1280x480 piksel dokunmatik bir ekrana sahip olan cihaz 3 Nisan'da satışa sunulacak.

Düşük ışıktaki bile çalışacak

Uzay araçlarında kullanılan alüminyum malzeme ile üretilen akıllı dikiz aynası, düşük ışıktaki bile çalışmasına imkan sağlayan Sony IMX291 sensörlü bir kameraya ev sahipliği yapıyor. Söz konusu kamera 150 derecelik geniş açığı ve f1.8 diyafram açıklığı ile de dikkat çekiyor.

Video kaydı da yapılabilir

Akıllı dikiz aynasında bulunan kamera hem yolu hem de araç içini kayıtlar ediyor. Kayıt edilen videoları kullanıcılar mobil uygulama üzerinden de takip edebilir. 999 Yuan fiyat etiketine sahip olan (yaklaşık 650 TL) akıllı dikiz aynası 3 Nisan'da satışa sunulacak. Ürünün Türkiye'de de ithalatçı garantisi ile satılması bekleniyor.

WhatsApp'a gelecek özellikler çok konuşulacak!

Kullanıcılarına en iyi deneyimi sunma yolunda ilerleyen WhatsApp, getireceği yeni grup genişletme ve dokunmatik özellikleri ile çok konuşulacak gibi duruyor.

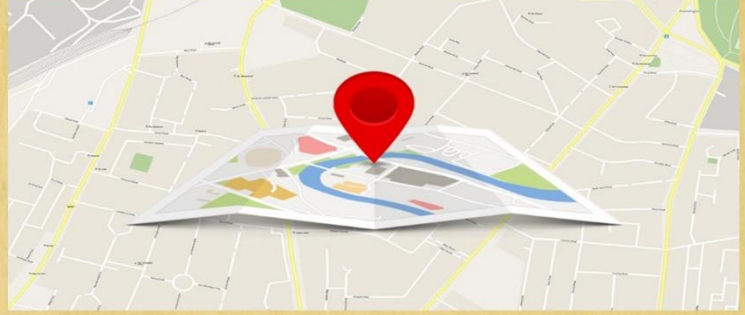

Dünyanın en çok kullanılan anlık mesajlaşma uygulaması WhatsApp, kullanıcılarına en iyi deneyimi sunmak adına uygulama güncellemelerine devam ediyor. Yeni güncelleme ile getirilecek olan Karanlık Mod, Touch ID ve Grup Katılımcı Limiti özellikleri ile şimdiden çok konuşulacak gibi duruyor. Güvenlik konusunda endişe duyan iOS kullanıcıları Touch ID desteği ile beraber artık daha güvenli bir şekilde mesajlaşabilecekler. Karanlık Mod desteği ise artık WhatsApp temasını kişiselleştirebilmenizi sağlayacak. Daha koyu renkleri tercih eden kullanıcılar için gelecek olan bu özellik ile artık daha kişiselleştirilebilir bir WhatsApp bizlerle olacak.

Yeni gelecek olan bir diğer özellik ise Grup Katılımcı Limiti. Bu özellik sayesinde 256 kişilik WhatsApp gruplarına sığmayan toplulukları 4096 kişilik yeni sınırla rahatlatacak. Şu an beta sürecinde olan bu özellikler yakında tüm kullanıcıların beğenisine sunulmayı bekliyor. WhatsApp'ın şuan da üzerinde çalıştığı özellikler sadece bunlarla da sınırlı değil. Henüz gelecek güncellemeler adına resmi bir açıklama yapmayan uygulama, iyileştirmeler açısından farklı fikirlerle sahip olduklarının da altını çizmeyi ihmal etmedi.

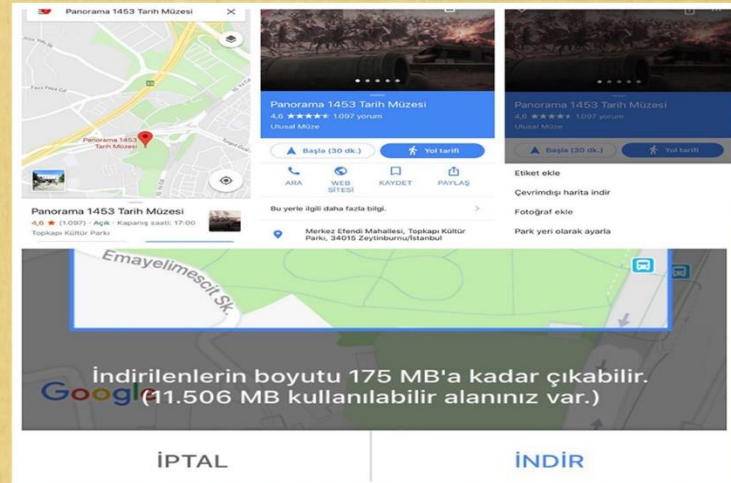
Google Haritalar'ı internet olmadan kullanın!

Google Haritalar, en güvenilir navigasyon kaynaklarından biri olduğu için işe gidip geldiğimiz zamanlar bazen hayat kurtarıcı olabiliyor. Harita'nın sorunsuz çalışması için her zaman iyi ve istikrarlı bir internet bağlantısına ihtiyacımız var maalesef.

Maalesef diyoruz çünkü bazen ülkemizde altyapıdan kaynaklı olarak bizi ortada bırakmayı başaran düzensiz bant genişliği sorunları ile karşı karşıyayız. Ayrıca yurtdışı gibi internet erişiminin her zaman mümkün olmadığı lokasyonlarda da Google Haritalar'ı kullanmak mümkün olmayabilir. Ancak, Google Haritalar'ın bunun için de bir çözümü var. Dolayısıyla, bir seyahat için hazırlanıyorsanız veya başka bir ülkeye seyahat ediyorsanız, Google tarafından sunulan çevrimdışı haritalar özelliğini kullanabilirsiniz. Özellik, herhangi bir alanın haritasını indirerek, internet bağlantısı olmadan kullanabilmenizi sağlar. Dolayısıyla, bu özellik sayesinde Google Haritalar'dan hem Android hem de iOS kullanıcıları günlük hayatlarında oldukça kullanışlı bir şekilde yararlanabilmektedir. Bu özellikten siz de yararlanmak istiyorsanız, aşağıdaki yönlendirmeleri izleyerek nasıl yapılacağını öğrenebilirsiniz.

Adım 1: Google Haritalar uygulamasına açınız.
Adım 2: İlk olarak internete bağlı olduğunuzdan emin olunuz. Google hesabınız ile uygulamaya giriş yapınız.
Adım 3: Bulunduğunuz bölgeyi veya gideceğiniz bir bölgeyi bularak işaretleyiniz.
Adım 4: Aşağıda çıkan bölgenin sokak veya cadde adını tıklayarak "daha fazlası" seçeneğini tıklayınız.
Adım 5: Çevrimdışı haritaya indir seçeneğini seçiniz.
Artık indirdiğiniz bölgeleri haritalar uygulamasında internete ihtiyaç olmadan kullanabileceksiniz.

Derleyen: Fatih BABUR - G.Egemen ÖĞÜT - Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri